

RECENZIJE

BOOK REVIEWS

Vitimir Grbavac, Jacinta Grbavac: **KOMUNIKACIJSKI SUSTAVI**, Zagreb, Doik, Udžbenik Sveučilišta u Zagrebu (Manuallia universitatis studiorum Zagrebiensis), 2008.; 475.str.

Sveučilišni udžbenik „Komunikacijski sustavi“ kojeg su recenzirali ugledni sveučilišni znanstvenici iz znanstvenog polja informacijskih i komunikacijskih znanosti prof.dr.sc. Mario Plenković, prof.dr.sc. Ante Kolega i prof.dr.sc. Vladimir Mateljan i kojeg su predložili kao **sveučilišni udžbenik** Sveučilišta u Zagrebu u nizu Manualia universitatis studiorum Zagrabiensis predstavlja izuzetan novi znanstveni doprinos razvoju informacijskih i komunikacijskih znanosti. Objavljivanje ovog sveučilišnog udžbenika odobrio je Senat Sveučilišta u Zagrebu odlukom broj: 380-02-6-07, od 11. rujna 2007.godine. Ova znanstvena knjiga kao vrsta djela je klasificirana kao sveučilišni udžbenik namijenjen studentima diplomskih i poslijediplomskih doktorskih studija Sveučilišta u Zagrebu iz predmeta: «Komunikacijski sustavi». Sveučilišni udžbenik uglednih informacijskih znanstvenika sadrži uz autorski predgovor pet temeljnih poglavlja: (Dio 1) Suvremene komunikacije i društvene transformacije; (Dio 2) Suvremena komunikacijska sredstva i tehnike; (Dio 3) Telekomunikacijski režimi i usluge; (Dio 4) Aplikacija suvremenih komunikacija; (Dio 5) Perspektive suvremenih komunikacija; te ispitna pitanja, popis literature i kazalo pojmova. Udžbenik volumenom obuhvaća 475. stranica autorskog teksta, 85. ilustracija, 18. tablica, 2. grafikona i 137. izvora citirane i korištene relevantne literature iz informacijskih i komunikacijskih znanosti. Sveučilišni udžbenik je u metodološkom smislu metodski i koncepcijski dobro postavljen što se ogleda u logičkom strukturiranju nastavnog gradiva kao i u funkcionalnoj integriranosti pojedinih sadržajnih dijelova kroz pet temeljnih poglavlja. Izloženi nastavni sadržaji su metodski stručno i pedagoški obrađeni u skladu s važećim sveučilišnim standardima. Vrijednost ovog udžbenika je u novom suvremenom pedagoško-didaktičkom pristupu u izlaganju gradiva koji je primjeren i metodski usporediv s relevantnim međunarodnim udžbenicima. U sadržajnom smislu udžbenik obrađuje ulogu, položaj i značenje suvremenih komunikacijskih sustava u nastojanjima i mogućnostima povezivanja znanosti i informatike s gospodarstvom (aplikacija na poljodjelske gospodarske sustave) što je komparativna prednost ovog sveučilišnog udžbenika. U poglavlju (Dio 1) **SUVREMENE KOMUNIKACIJE I**

DRUŠTVENE TRANSFORMACIJE obađuje se znanstveno-teorijska utemeljenost komunikacijskih sustava kao znanstveno komunikacijske / komunikološke discipline, komunikacijski sustavi u procesu izgradnje informacijskog društva kao i temeljna polazišta glede izgradnje nacionalnog komunikacijskog sustava. (Dio 2) **SUVREMENA KOMUNIKACIJSKA SREDSTVA I TEHNIKE** je autorski sustavan i pregledan način prezentacije i obrade komunikacijskih sredstava i tehnika, podatkovnih baza, telekomunikacijskih standarda i telekomunikacijskih organizacija. Posebno autori obrađuju funkcionalne aspekte računalne osnove komunikacijskih sustava kao i strategijsko oblikovanje integriteta info komunikacijskih sustava. Vrijedno je istaknuti da autori u ovom poglavlju ekspliciraju i prikazuju telekomunikacijske standarde i funkcionalne aspekte računalne osnove komunikacijskih sustava u cilju strategijskog oblikovanja integriteta info sustava. U trećem poglavlju (Dio 3) **TELEKOMUNIKACIJSKI REŽIMI I USLUGE** problemski se ukazuje na razvojnu i stratešku komunikacijsku ulogu komunikacijskih sustava u ostvarivanju telekomunikacija kroz osobnu komunikaciju i utjecaj ljudskog faktora na komunikacijske sustave s aspekta poslovnog upravljanja i razvoja elektroničkih komunikacija i publikacija na Internetu. Autori na pregledan način opisuju telekomunikacijske režime kroz komunikacijske protokole, telekomunikacijske veze i tipove medija. Stručnu ekspliciraju provode kroz komunikacijski aspekt obrade osobnih komunikacijskih usluge s aspekta novih poslovnih mogućnosti putem elektroničke komunikacije. Na kraju ovog poglavlja izlaže se uloga suvremenih komunikacija u funkciji poslovnog upravljanja te razvoj elektroničkih komunikacija i publikacija na Internetu. Četvrto poglavlje (Dio 4) **APLIKACIJA SUVREMENIH KOMUNIKACIJA** obrađuje prakseološku primjenu suvremene komunikacijske tehnologije u poljodjelskim sustavima i agrokompleksu.

U petom poglavlju (Dio 5) naslovljenom **PERSPEKTIVA SUVREMENIH KOMUNIKACIJA** sadržajno se kroz devet tematskih cjelina izlažu (1) Trendovi razvoja novog svjetskog poretka u području suvremenih komunikacija, (2) Položaj hrvatskih medija na početku 21. stoljeća, (3) Društveno tehnološka gibanja na početku 21. stoljeća, (4) Info osnova hrvatskog poljodjelskog sustava na početku 21. stoljeća, (5) Uloga elektroničkog poslovanja u procesu razvoja hrvatskog poljodjelskog sustava, (6) Daljnji pravci razvoja u području komunikacijskih

sustava, (7) Sustavi javnog komuniciranja na početku 21. stoljeća, (8) Informacijska tehnološka revolucija na početku 21. stoljeća i (9) Virtualna globalizacija i postmodernističko društvo. Peto poglavlje je značajno s aspekta opisa novih komunikacijskih trendova u razvoju novog svjetskog komunikacijskog poretka u području suvremenih komunikacija s prijedlogom za uključivanje hrvatskih medija u regionalne, europske i globalne komunikacijske okvire u 21. stoljeću. Posebno autori ukazuju na razvojne telekomunikacijske trendove u poljodjelskim sustavima s aspekta uvođenja elektroničkog poslovanja u proces hrvatskog poljodjelskog komunikacijskog sustava u postmodernističkom globalnom društvu.

Možemo zaključiti da prikazani sveučilišni udžbenik „Komunikacijski sustavi“ udovoljava svim visoko zahtjevnim didaktičko-metodičkim sveučilišnim standardima kao i komunikološko-vizualnim kriterijima u eksplikaciji i prezentaciji programskih sadržaja. Izneseno gradivo je izvornog karaktera, odabrana i korištena literatura je odgovarajuća, jezik i kakvoća publicističkog stila je na razini komunikacijskih sveučilišnih standarda. Vrijedno je istaknuti na kraju knjige izvrstan pregledni abecedni popis stručnih informacijskih i komunikacijskih pojmova.

Prezentirano i izloženo gradivo je dragocjena pomoć studentima agronomije, telekomunikacija, informacijskih i komunikacijskih znanosti, grafičke tehnologije, komunikacijskog menadžmenta, novinarstva, prometa, poduzetništva i svima onima koji na direktan ili indirektan način proučavaju informacijske i komunikacijske sustave u skladu s novim razvojnim trendovima hrvatskog društva na svim razinama globalnog komuniciranja. Iz iznesenih razloga prepoučamo za upotrebu i korištenje ovog sveučilišnog udžbenika (Manualia universitatis studiorum Zagrabiensis) i drugim hrvatskim sveučilištima i veleučilištima.

Primljeno: 2009-08-12

Prof. dr. sc. Juraj Plenković
Sveučilište u Rijeci, Rijeka, Hrvatska

**FORSCHUNGSBERICHT 2008/2009,
IZVJEŠĆE O REZULTATIMA ISTRAŽIVANJA
2008/2009., Hamburg, Hans-Bredow-Institut für
Medienforschung an der Universität Hamburg,
2009.; 90.str.**

Uglednjemački i europski Institut za istraživanje medija i komunikacijskih znanosti priredio je publikaciju „Izvešće o rezultatima istraživanja 2008/2009“. Publikacija je ciljano istraživačka prezentacija i javni uvid o istraživačkim znanstvenim postignućima Hans-Bredow-Instituta za proteklo dvogodišnje istraživačko razdoblje (2008-2009).

Istraživačko izvješće pored temeljnih istraživačkih izvješća donosi čitav spektar djelatnosti instituta i informacija o aktualnim istraživačkim projektima, časopisima, knjižnici i novim publikacijama u izdanju instituta. U sadržajnom smislu izvješće je strukturirano u pet poglavlja (A) Istraživački profil i spektar istraživanja Hans-Bredow-Instituta; (B) Znanstveno-istraživački projekti 2008/2009.; (C) Transfer znanja i ponuda istraživačkih mogućnosti; (D) Povijest instituta, razvojni i organizacijski put; i (E) Znanstveni, suradnički i organizacijski potencijal instituta.

Vrijedno je istaknuti istraživačko izvješće o rezultatima istraživanja koja se odnose na nove informacijske i komunikacijske mogućnosti korištenja i uporabe čitavog spektra mogućnosti konvergentnih medija. Publicirano izvješće donosi rezultate i edukativnih istraživanja o učenju i stjecanju medijskih kompetencija (problem prekomjerne upotrebe i korištenja konvergentnih medija i kompjuterskih igrica). Zanimljiva je izvještajna analiza o statusu i posljedicama komunikološke učinkovitosti koja se odnosi na kompjuterske „igrice“ koje dominiraju njemačkim konvergentnim medijskim prostorom. Iz tih razloga je Njemačko kulturno vijeće (Deutscher Kulturrat) priznalo da su kompjuterske igrice novo kulturno dobro, a sve veći broj gradova i regija „kompjuterske igrice“ prepoznaje kao gospodarski profitni lokacijski čimbenik. Istraživačko izvješće analizira medijsku pošast i argumentaciju za ekspanzijom tržišne prodaje i distribucije kompjuterskih igrica s aspekta nametanja obrazaca mišljenja kako su kompjuterske igrice korisne za zdravlje i podizanje ukupne čovjekove kompetencije. Dok dijelovi političke i medijske elite, s druge strane, u istraživačkim raspravama zagovaraju tezu kako kompjuterske igrice imaju negativno djelovanje. To potvrđuju i izvješća iz prakse od strane pedagoških praktičara iz savjetovaništa za ovisnosti koji izvještavaju o rastućem broju klijenata koji su izgubili kontrolu nad kompjuterskom igrom i kojima je potrebna nužna terapijska pomoć. Istraživačko izvješće upozorava da većina roditelja i pedagoga stoga postaju društveno nesigurni dok se igrači kompjuterskih igrica i dalje strastveno bave svojim „hobijem“ i osjećaju se društveno (ne) shvaćeni. Rezultati istraživanja su također toliko heterogeni kao i filozofija samih kompjuterskih konvergentnih „medijskih igrica“, koje se zorno manifestiraju u medijskim tzv. „igramama ubijanja“. Njemački regionalni zavod za medije Nordrhein-Westfalen (LfM) i Institut Hans-Bredow u suradnji s Institutom za medijska istraživanja i medijsku pedagogiju (Institut für Meidenforschung und Medienpädagogik) pri Visokoj strukovnoj školi u Kölnu provodi 15-mjesečni projekt koji ima tri osnovna cilja: (1) Evidentirati i vrednovati postojeće znanstvene nalaze o korištenju, potencijalima i